

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
YURISTLAR MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

“KELISHILGAN”

**O‘zbekiston Respublikasi
Advokatlar palatasi raisi**

A. Ernazarov

2022-yil 17 - oktabr

“TASDIQLAYMAN”

**O‘zbekiston Respublikasi
Adliya vazirligi qoshidagi
Yuristlar malakasini oshirish
markazi direktori**

Sh. Rabiyeu

2022-yil 17 - oktabr

“ADVOKATLARNING MALAKASINI OSHIRISH”

o‘quv kursi bo‘yicha

O‘QUV DASTURI

(malaka oshirish)

O‘quv dasturi Yuristlar malakasini oshirish markazi
O‘quv va ilmiy-uslubiy Kengashining 2022-yil 5-oktabr dagi yig‘ilishida
muhokama qilingan va ma‘qullangan (3-sonli bayonnoma).

“Advokatlarning malakasini oshirish” O‘QUV KURSINING MAZMUNI

I. Kirish

So‘nggi yillarda mamlakatimizda sud-huquq islohotlarining muhim tarkibiy qismi sifatida jismoniy va yuridik shaxslarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini himoya qilishni ta‘minlashning samarali institutlaridan biri bo‘lgan advokaturaning roli va ahamiyatini kuchaytirish bo‘yicha salmoqli ishlar amalga oshirildi.

Shu bilan birga, tahlillar ko‘rsatganidek, advokatura hanuzgacha odamlar ishonchini qozongan huquqni himoya qiluvchi institutga aylana olmadi, advokatlarning huquqlarini to‘liq ro‘yobga chiqarishga to‘sqinlik qilayotgan va ular tomonidan sifatli yuridik yordam ko‘rsatilishiga xalal berayotgan qator omillar mavjud.

Shu bois, advokatura tizimini tubdan takomillashtirish, professional yuridik yordam sifatini va advokat kasbining nufuzini oshirish, shuningdek, sud ishini yuritishda tenglik va tortishuv prinsiplarini to‘liq ro‘yobga chiqarish maqsadida, ularning kasbiy faoliyati yo‘nalishlari bo‘yicha o‘qitish va malakasini oshirish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Ushbu kursning o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi “Advokatura faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-263-son qarorida belgilangan talablarga mos keladi.

O‘quv dasturida tinglovchilarni jinoyatlar va Ma‘muriy huquqbuzarliklar bo‘yicha ishlarda advokatning ishtiroki yo‘nalishlariga oid nazariy bilimlarini kengaytirish hamda kasbiy ko‘nikmalarini shakllantirish nazarda tutilgan.

II. Kursning maqsadi

Advokatlarning quyidagi yo‘nalishlar bo‘yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko‘nikmalarini rivojlantirish:

1-Modul bo‘yicha: Advokatlik faoliyatining kafolatlari va advokatlarning ijtimoiy himoyasi, advokatning moliyaviy faoliyati, advokatura sohasini raqamlashtirish, “Yuridik yordam” axborot tizimidan foydalanish tartibi, advokatura sohasida axborot-texnologiyalari imkoniyatlaridan foydalanishda axborot xavfsizligini ta‘minlash masalalari, korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari hamda O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi faoliyati: rivojlanish istiqbollari;

2-Modul bo‘yicha: Advokatlar tomonidan sudlarga da‘vo, ariza va shikoyatlarni elektron shaklda taqdim etish masalalari, iqtisodiy va fuqarolik ishlari bo‘yicha advokatning sud muzokaralarida ishtiroki, iqtisodiy va fuqarolik ishlar bo‘yicha majburiyatlarning bajarilishini ta‘minlash masalalari, ishga tiklash to‘g‘risidagi ishlarni sudda ko‘rishning alohida xususiyatlari, mehnatga oid nizolarni hal qilishda advokatning ishtiroki, yer munosabatlariga oid nizolarni sudda ko‘rish amaliyoti. Qurib bitkazilmagan ob‘ektlarga oid nizolar, er-xotinning mol-mulklarini bo‘lish to‘g‘risidagi nizolarda advokatning ishtiroki, kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasi va uning asosiy qoidalari hamda Intellektual mulk huquqlarini huquqiy himoya qilish masalalari;

3-Modul bo‘yicha: O‘zbekiston Respublikasining “Ma‘muriy tartib-taomillar to‘g‘risida”gi Qonunning mazmun-mohiyati, prinsiplari va amal qilish sohalari, ma‘muriy organlar va ular mansabdor shaxslarining qarorlari, harakatlari (harakatsizligi) ustidan shikoyat qilish, jinoyat ishlari bo‘yicha sudgacha va sud jarayonida advokatning ishtiroki, jinoyat protsessida dalillar maqbulligi borasida qonunchilik va amaliyot, aybga iqrorlik to‘g‘risidagi kelishuv instituti hamda sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarining ijro etish jarayonida advokat ishtirokining xususiyatlari;

4-Modul bo‘yicha: advokatning muloqot olib borish ko‘nikmalari (ruhiy-psixologik jihatlari) va liderlik hamda advokatlik faoliyatida mediatsiyaning ahamiyati, advokatlarning kasb etikasi hamda advokatga nisbatan intizomiy ish yuritish;

5-Modul bo‘yicha: inson huquqlarini himoya qilish bo‘yicha xalqaro va milliy mexanizmlar, advokatlar mustaqilligi, kasbiy majburiyatlari va javobgarligiga oid xalqaro standartlar, advokatlik faoliyatida xalqaro huquqiy yordam ko‘rsatish, O‘zbekistonda gender tengligi va ayollarning

huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalari, qiynoqlar holatlarini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlar, yuvenal yustitsiya: Xalqaro standartlar va O'zbekistonda qo'llash masalalari, inson huquqlari bo'yicha xalqaro shartnomalar asosida ariza (shikoyat)larni taqdim qilish va ko'rib chiqish tartibi, xalqaro sudlar va ularning yurisdiksiyasi hamda xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining umumiy xususiyatlari (sud amaliyoti).

III. Kursning vazifalari.

Advokatlarning quyidagi yo'nalishlar bo'yicha nazariy bilimlarini oshirish, ko'nikmalarini rivojlantirish:

Advokatura faoliyatini takomillashtirish va kafolatlarini kengaytirish yo'nalishlari va istiqbollari, fuqarolik va iqtisodiy ishlarda advokat ishtirokining o'ziga xos xususiyatlari, ma'muriy va jinoiy sud ishlarini yuritishda advokatning ishtiroki, advokatlarga qo'yiladigan zamonaviy talablar va maxsus bilim talab etiladigan sohalar, inson huquqlarini ta'minlashda advokaturaning roli va bu sohasidagi xorijiy tajriba.

IV. Advokatlarning bilim, ko'nikmalariga (kompetentlik) qo'yiladigan kasbiy malaka talablari

Advokatlar o'z kasbiy faoliyatini tashkil etish uchun quyidagi bilim, ko'nikmalarga (kompetentlik) ega bo'lishi kerak:

huquqiy masalalar bo'yicha maslahatlar va tushuntirishlar, qonun hujjatlari yuzasidan og'zaki va yozma ma'lumotnomalar bera olish;

huquqiy xususiyatdagi arizalar, shikoyatlar va boshqa hujjatlarni tuza olish;

fuqarolik, iqtisodiy va Ma'muriy ishlari hamda Ma'muriy huquqbuzarlik to'g'risidagi ishlar bo'yicha sudda, boshqa davlat organlarida, jismoniy va yuridik shaxslar oldida vakillikni amalga oshirish;

jinoiyat ishlari bo'yicha tergovga qadar tekshiruv, surishtiruv, dastlabki tergov bosqichida va sudda himoyachi, jabrlanuvchining vakili, fuqaroviy da'vogar, fuqaroviy javobgar sifatida ishtirok etish;

jamoani shakllantirish, liderlik va muloqot qilish va rejalashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish; yuksak ma'naviy-ahloqiy sifatlarga ega bo'lish;

sharoitni obyektiv nazorat qilish va baholash qobiliyatining mavjudligi, huquq normalarini to'g'ri tushunish, ularni adolat prinsiplari asosida qo'llay olish;

kasbiy faoliyat sohasiga oid asosiy atamalar hamda tushunchalarini bilishi;

axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llay olishi;

tadbirkorlik faoliyatiga yuridik xizmat ko'rsata olish, xakamlik sudida va xalqaro tijorat arbitrajida (sudida) vakillikni amalga oshira olish;

Advokatlik kasb etikasi qoidalarini bilish.

V. Kutilayotgan natijalar

Kurs yakunida tinglovchilar advokatura faoliyatini takomillashtirish va kafolatlarini kengaytirish yo'nalishlari va istiqbollari, fuqarolik va iqtisodiy ishlarda advokat ishtirokining o'ziga xos xususiyatlari, ma'muriy va jinoiy sud ishlarini yuritishda advokatning ishtiroki, advokatlarga qo'yiladigan zamonaviy talablar va maxsus bilim talab etiladigan sohalar hamda inson huquqlarini ta'minlashda advokaturaning roli va bu sohasidagi xorijiy tajribaga oid nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni egallaydilar.

**“Advokatlarning malakasini oshirish” o‘quv kursining
MAVZULAR REJASI**

№	Modul va mavzular nomi	Mashg‘ulotlarga ajratilgan soatlar			
		Ma’ruza	Seminar-treng	Amaliy mashg‘ulot	Jami
<i>1-Modul. Advokatura faoliyatini takomillashtirish va kafolatlarini kengaytirish yo‘nalishlari va istiqbollari</i>					
1.	Advokatlik faoliyatining kafolatlari va advokatlarning ijtimoiy himoyasi (<i>O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PQ-263-son qarori, 2022-yil 3-avgustdagi O‘RQ-786-son Qonun va Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 5-avgustdagi 432-son qarorlari asosida</i>)	2	-	-	2
2.	Advokatning moliyaviy faoliyati	-	2	-	2
3.	Advokatura sohasini raqamlashtirish, “Yuridik yordam” axborot tizimidan foydalanish tartibi	-	-	2	2
4.	Advokatura sohasida axborot-texnologiyalari imkoniyatlaridan foydalanishda axborot xavfsizligini ta’minlash masalalari	-	-	2	2
5.	Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari	-	-	2	2
6.	O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi faoliyati: rivojlanish istiqbollari			2	2
<i>2-Modul. Fuqarolik va iqtisodiy ishlarda advokat ishtirokining uziga xos xususiyatlari</i>					
7.	Advokatlar tomonidan sudlarga da’vo, ariza va shikoyatlarni elektron shaklda taqdim etish masalalari	2	-	-	2
8.	Iqtisodiy va fuqarolik ishlari bo‘yicha advokatning sud muzokaralarida ishtiroki	-	2	-	2
9.	Iqtisodiy va fuqarolik ishlar bo‘yicha majburiyatlarining bajarilishini ta’minlash masalalari	-	2	-	2
10.	Ishga tiklash to‘g‘risidagi ishlarni sudda ko‘rishning alohida xususiyatlari	-	-	2	2
11.	Mehnatga oid nizolarni hal qilishda advokatning ishtiroki	2	-	-	2
12.	Er munosabatlariga oid nizolarni sudda ko‘rish amaliyoti. Qurib bitkazilmagan ob’ektlarga oid nizolar	-	2	-	2
13.	Er-xotinning mol-mulklarini bo‘lish to‘g‘risidagi nizolarda advokatning ishtiroki (sud amaliyotining tahlillari)	-	-	2	2
14.	Kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasi va uning asosiy qoidalari	-	2	-	2
15.	Intellektual mulk huquqlarini huquqiy himoya qilish masalalari (<i>internet jahon axborot tarmog‘idagi faktlarni tasdiqlash</i>).	-	-	2	2
<i>3-Modul. Ma’muriy va jinoyiy sud ishlarini yuritishda advokatning ishtiroki</i>					
16.	O‘zbekiston Respublikasining “Ma’muriy tartib-taomillar to‘g‘risida”gi Qonunning mazmun-mohiyati, prinsiplari va amal qilish sohalari	2	-	-	2
17.	Ma’muriy organlar va ular mansabdor shaxslarining qarorlari, harakatlari (harakatsizligi) ustidan shikoyat qilish	-	2	-	2
18.	Jinoyat ishlari bo‘yicha sudgacha va sud jarayonida advokatning ishtiroki	-	2	-	2

19.	Jinoyat protsessida dalillar maqbuli borasida qonunchilik va amaliyot	2	-	-	2
20.	Aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuv instituti	-	2	-	2
21.	Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarining ijro etish jarayonida advokat ishtirokining xususiyatlari	2	-	-	2
4-Modul. Advokatlarga qo'yiladigan zamonaviy talablar va maxsus bilim talab etiladigan soxalar					
22.	Advokatning muloqot olib borish ko'nikmalari (ruhiy-psixologik jihatlar) va liderlik	2	-	-	2
23.	Advokatlik faoliyatida mediatsiyaning ahamiyati	-	-	2	2
24.	Advokatlarning kasb etikasi. Advokatga nisbatan intizomiy ish yuritish	-	-	2	2
5-Modul. Inson huquqlarini ta'minlashda advokaturaning roli va bu sohasidagi xorijiy tajriba					
25.	Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va milliy mexanizmlar	2	-	-	2
26.	Advokatlarning mustaqilligi, kasbiy majburiyatlari va javobgarligiga oid xalqaro standartlar.	-	2	-	2
27.	Advokatlik faoliyatida xalqaro huquqiy yordam ko'rsatish	2	-	-	2
28.	O'zbekistonda gender tengligi va ayollarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalari	-	-	2	2
29.	Qiynoqlar holatlarini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlar	-	2	-	2
30.	Yuvenal yustitsiya: Xalqaro standartlar va O'zbekistonda qo'llash masalalari (advokatlarning uchun amaliy tavsiyalar)	2	-	-	2
31.	Inson huquqlari bo'yicha xalqaro shartnomalar asosida ariza (shikoyat)larni taqdim qilish va ko'rib chiqish tartibi	2	-	-	2
32.	Xalqaro sudlar va ularning yurisdiksiyasi	-	2	-	2
33.	Xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining umumiy xususiyatlari (sud amaliyoti)	-	-	2	2
	Yakuniy sinovlar	-	-	6	6
J A M I:		22	22	28	72

O'QUV MATERIALINING MAZMUNI

1-Modul. ADVOKATURA FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH VA KAFOLATLARINI KENGAYTIRISH YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI
<p style="text-align: center;">1-mavzu: Advokatlik faoliyatining kafolatlari va advokatlarning ijtimoiy himoyasi (O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi PQ-263-son qarori, 2022-yil 3-avgustdagi O'RQ-786-son qonuni va Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 5-avgustdagi 432-son qarori asosida)</p> <p>Advokatura faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishning ustuvor vazifalari. «Litsenziya» axborot tizimi. Advokatlik tuzilmalarini davlat ro'yxatidan o'tkazish, qayta ro'yxatdan o'tkazish va tugatish elektron tizimi. «Yuridik yordam» axborot tizimi. «Elektron advokatlik orderi»ni berish amaliyoti. O'zbekiston Respublikasining «Advokatura to'g'risida»gi va «Advokatlik faoliyatining kafolatlari va advokatlarning ijtimoiy himoyasi to'g'risida»gi Qonunlariga kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalar. Advokatlik faoliyatini litsenziyalash. Litsenziya olish uchun ariza berish va uni ko'rib chiqish tartibi. Litsenziyani qayta rasmiylashtirish va o'zgartirish. Litsenziyaning amal qilishini to'xtatib turish va tugatish hamda litsenziya talablari va shartlariga rioya etilishini nazorat qilish. Litsenziyalovchi organning qarorlari va ularning mansabdor shaxslarining harakatlari (harakatsizligi) ustidan shikoyat berish va uni ko'rib chiqish tartibi. Litsenziyalar reestrini yuritish tartibi. Advokatlik faoliyatini litsenziyalash pasporti. Advokatlik faoliyatini litsenziyalash sxemasi.</p>

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Advokatura to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi “Advokatura faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-263-son qarori.
3. O‘zbekiston Respublikasining 2022-yil 3-avgustdagi “O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish, shuningdek ayrim qonun hujjatlarini o‘z kuchini yo‘qotgan deb topish to‘g‘risida”gi qonuni.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Advokatlik faoliyatini maxsus elektron tizim orqali litsenziyalash tartibi to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida” gi 2022-yil 5-avgustdagi 432-sonli qarori.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

2-mavzu: Advokatning moliyaviy faoliyati

Huquqiy yordam ko‘rsatganlik uchun haq olish va rasmiylashtirish tartibi. Advokatlar palatasi ehtiyojlari uchun mablag‘lar miqdori va o‘tkazish tartibi. Advokatlarning o‘qitishi uchun malbalag‘lar o‘tkazish tartibi. Advokatlik faoliyatini soliqqa tortish.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Advokatura to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasining Iqtisodiy-protsessual kodeksi.
3. O‘zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi.
5. O‘zbekiston Respublikasining “Davlat xaridlari to‘g‘risida”gi Qonuni.
6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 12-maydagi “Advokatura instituti samaradorligini tubdan oshirish va advokatlarning mustaqilligini kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF–5441-son Farmoni.
7. O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi III-Konferensiyasining 2018-yil 17-noyabrdagi qarori bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining ustavi (yangi tahrirda).

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

3-mavzu: Advokatura sohasini raqamlashtirish, “Yuridik yordam” axborot tizimidan foydalanish tartibi

Fuqarolarga yuridik yordam ko‘rsatish jarayonlarini raqamlashtirish, advokatura sohasini sudlar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar hamda boshqa davlat idoralari faoliyati bilan integratsiya qilishni nazarda tutuvchi “Yuridik yordam” axborot tizimi. Advokatlar elektron reestri va advokatlarning shaxsiy elektron kabineti. Jismoniy va yuridik shaxslar bilan onlayn muloqot qilish, elektron raqamli imzodan foydalangan holda ishonch bildiruvchi shaxs xohishiga asosan masofadan turib yuridik yordam ko‘rsatish to‘g‘risida onlayn bitimlar (shartnomalar) tuzish va onlayn yuridik yordam ko‘rsatish imkoniyatlari.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Advokatura to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 30-maydagi “Advokatura faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-263-son qarori.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Advokatlik faoliyatini maxsus elektron tizim orqali litsenziyalash tartibi to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida” gi 2022 yil 5 avgustdagi 432-sonli qarori.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

3. <https://www.minjust.uz>.

4-mavzu: Advokatura sohasida axborot-texnologiyalari imkoniyatlaridan foydalanishda axborot xavfsizligini ta'minlash masalalari

Axborot tushunchasi. Axborot to'g'riligi. Ijtimoiy tarmoqdan foydalanishning o'ziga xos jihatlari. Axborot tarqatishda aybsizlik prezumiyasiga rioya etish. Feyklar va ijtimoiy media. Yolg'on va haqiqat chegarasi. Feyklar va axborot iste'molchilari. "Feyk"larni fosh qilish – Faktcheking. Qonun fake-newsiga qarshi: cheklov, mas'uliyat va javobgarlik. Telekommunikatsiya tarmog'i va elektron pochta. Axborot xavfsizligini ta'minlash.

Манбалар:

1. O'zbekiston Respublikasining "Axborotlashtirish to'g'risida"gi Qonuni;
2. O'zbekiston Respublikasining "Axborot erkinligi prinsiplari va kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni;
3. O'zbekiston Respublikasining "Elektron hukumat"gi Qonuni;
4. O'zbekiston Respublikasining "Elektron raqamli imzo to'g'risida"gi Qonuni;
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2011-yil 8-iyuldagi "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Milliy axborot resurslarini muhofaza qilishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi PQ-1572-son Qarori;
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2007-yil 3-apreldagi "O'zbekiston Respublikasida axborotni kriptografik muhofaza qilishni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-614-son Qarori;
7. Vazirlar Mahkamasining 2005-yil 22-noyabrdagi "Axborotlashtirish sohasida normativ-huquqiy bazani takomillashtirish to'g'risida"gi 256-son Qarori;
8. Vazirlar Mahkamasining 2011-yil 4-maydagi "Vazirlar Mahkamasining ijro etuvchi apparatida, davlat va xo'jalik boshqaruvi, mahalliy davlat hokimiyati organlarida yagona himoyalangan elektron pochta va elektron hujjat aylanishi tizimini joriy etish hamda ulardan foydalanish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 126-son qarori;
9. Vazirlar Mahkamasining 2011-yil 7-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Milliy axborot resurslarini muhofaza qilishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» 2011-yil 8-iyuldagi PQ-1572-son qarorini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida"gi 296-son Qarori;
10. Vazirlar Mahkamasining 2013-yil 14-iyundagi "Axborotlashtirish sohasida normativ-huquqiy bazani takomillashtirish to'g'risida"gi 170-son Qarori.
11. Adliya vazirining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining yangi tahrirdagi axborot xavfsizligi siyosatini tasdiqlash to'g'risida" 2020-yil 7-iyuldagi 120-um-sonli buyrug'i;
12. Adliya vazirining "O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida maxfiy axborotni xavfsizligini ta'minlash tizimini joriy qilish to'g'risida" 2020-yil 3-dekabrda 259-um-sonli buyrug'i;
13. Adliya vazirining "Adliya vazirining 2015-yil 21-oktyabrdagi 208-um-son buyrug'i ijrosini ta'minlash to'g'risida" 2015-yil 1-dekabrda 238-um-sonli buyrug'i;

Internet-resurslar:

1. <https://lex.uz>.
2. <https://stt2.unicorn.uz>.

5-mavzu: Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari

Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlarining mazmun-mohiyati. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining birinchi asosiy yo'nalishi. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining ikkinchi asosiy yo'nalishi. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining uchinchi asosiy yo'nalishni. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatini ta'minlashga qaratilgan milliy qonunchilik. «Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha 2021-2022-yillarga mo'ljallangan Davlat dasturi». Taraqqiyot strategiyasining 10-, 83- va 84-maqсадlari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-iyundagi PF-6013-sonli "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha

chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Farmoni.

3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 829-sonli “Korrupsiyaga oid huquqbuzarlik haqida xabar bergan yoki korrupsiyaga qarshi kurashishga boshqa tarzda ko‘maklashgan shaxslarni rag‘batlantirish tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi qarori.

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 6-iyuldagi PF-6257-sonli “Korrupsiyaga qarshi murosasiz munosabatda bo‘lish muhitini yaratish, davlat va jamiyat boshqaruvida korrupsiyaviy omillarni keskin kamaytirish va bunda jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni.

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 6-iyuldagi PQ-5177-sonli “Korrupsiyaga qarshi kurashish faoliyatini samarali tashkil etishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qarori.

6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 12-yanvardagi PQ-81-sonli “Korrupsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini reyting baholash tizimini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.

7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-maydagi PQ-240-sonli “Davlat boshqaruvi sohasida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni bartaraf etish mexanizmlarini takomillashtirish va ushbu sohada jamoatchilik ishtirokini kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.

Internet saytlari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

6-mavzu: O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi faoliyati: rivojlanish istiqbollari

O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining huquqiy maqomi. Palataning maqsadi va vazifalari. Palataga a‘zolik. A‘zolarining huquq va majburiyatlari. Palataning rahbar organlari. Palataning mol-mulki va mablag‘lari. Ustavga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish tartibi. Palatani qayta tashkil qilish, tugatish va faoliyatini to‘xtatish tartibi.

Манбалар:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Advokatura to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Normativ-huquqiy hujjatlar to‘g‘risida”gi (yangi tahriri) Qonuni.
3. O‘zbekiston Respublikasining «Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to‘g‘risida»gi qonuni (yangi tahriri).
4. O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining Ustavi (yangi tahrirda) / O‘zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi III Konferensiyasining 2018-yil 17-noyabrda 17-sonli qarori bilan tasdiqlangan.

Internet saytlari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

2-Modul. FUQAROLIK VA IQTISODIY ISHLARDA ADVOKAT ISHTIROKINING UZIGA XOS XUSUSIYATLARI

7-mavzu: Advokatlar tomonidan sudlarga da‘vo, ariza va shikoyatlarni elektron shaklda taqdim etish masalalari

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 3-sentabrda 829-sonli “Sud hokimiyati organlari faoliyatini raqamlashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4818-son qarorining mazmun-mohiyati. 2020 — 2023-yillarda sud hokimiyati organlari faoliyatini raqamlashtirish dasturi. Sudlarning axborot tizimlarini davlat organlari va tashkilotlarining axborot tizimlari bilan integratsiya qilish bo‘yicha «yo‘l xaritasi». Davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, xo‘jalik boshqaruvi organlari, advokatlar tomonidan sudlarga da‘vo, ariza va shikoyatlarni elektron shaklda taqdim etish masalalari.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Advokatura to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 3-sentabrda 829-sonli “Sud hokimiyati organlari faoliyatini raqamlashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4818-son qarori.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

8-мавзй: Iqtisodiy va fuqarolik ishlari bo'yicha advokatning sud muzokalarida ishtiroki.

Advokatlar tomonidan nizolarni sudgacha hal qilish va da'vo ishlarini olib borish

Fuqarolik va iqtisodiy ishlar bo'yicha sud muzokalarari. Muzokalarda ishtirok etadigan taraflar. Uchinchi shaxslar, Prokuror. Suddagi vakil. Sud majlisining qismlari va sud majlisi zalidagi tartib. Sud majlisida tartibni buzuvchilarga nisbatan ko'riladigan choralar. Guvohlarni so'roq qilish tartibi va ushbu jarayonda yuzaga keladigan ayrim masalalar. Sudda ishni mazmunan ko'rish. Fuqarolik ishlarini ko'rishda advokat ishtirokiga oid O'zbekiston Respublikasining tegishli qonunchiligidagi yangiliklar. Fuqarolik va iqtisodiy ishlarni sudga ko'rish jarayonida advokat ishtirokining o'ziga hos jihatlari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatining shartnomaviy-huquqiy bazasi to'g'risida" Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining "Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasining "Davlat xaridlari to'g'risida"gi Qonuni.
5. O'zbekiston Respublikasining "Xususiy mulkni himoya qilish va mulkdorlar huquqlarining kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni.
6. O'zbekiston Respublikasining "Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida"gi Qonuni.
7. O'zbekiston Respublikasining Iqtisodiy-protsessual kodeksi.
8. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksi.
9. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi.
10. O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 11-apreldagi "Tadbirkorlik faoliyati sohasidagi litsenziyalash va ruxsat berish tartib-taomillarini yanada qisqartirish va soddalashtirish, shuningdek, biznes yuritish shart-sharoitlarini yaxshilash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5409-sonli Farmoni.
12. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 20-dekabrda «Tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun bo'sh turgan yer uchastkalarini berish tartib-taomillarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 1023-sonli qarori.
13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 16-noyabrda «Jismoniy va yuridik shaxslarning mulk huquqlari kafolatlarini ta'minlash hamda yer uchastkalarini olib qo'yish va kompensatsiya berish tartibini takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi 911-sonli Qarori.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

9-mavzu: Iqtisodiy va fuqarolik ishlar bo'yicha majburiyatlarning bajarilishini ta'minlash masalalari

Majburiyat tushunchasi va uning vujudga kelish asoslari. Majburiyatlarni bajarishni ta'minlash tushunchasi va uning turlanishi. Neustoyka tushunchasi va uning turlari. Jarima tushunchasi va uning qo'llash asoslari. Penya tushunchasi va uning miqdorini belgilash tartibi. Garov bilan tartibga solinadigan talab. Ushlab qolish asoslari. Kafillik tushunchasi va u bo'yicha javobgarlikni belgilash masalalari. Kafolat tushunchasi va uni amalda qo'llash muammolari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasining Iqtisodiy-protsessual kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasining "Xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatining shartnomaviy-

huquqiy bazasi to'g'risida" Qonuni.

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 14-sentabrdagi "Shartnomaviy munosabatlarni tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6313-sonli Farmoni.

5. Raximov D. Majburiyatlar bajarilishini fuqarolik-huquqiy ta'minlash usullari: Monografiya. – T., 2018.

6. Raximov D. Majburiyatlar bajarilishini fuqarolik-huquqiy ta'minlash: Monografiya. – T., 2021.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

10-mavzu: Ishga tiklash to'g'risidagi ishlarni sudda ko'rishning alohida xususiyatlari

Ishga tiklash to'g'risidagi ishlar yuzasidan da'vo qo'zg'atishning o'ziga xos xususiyatlari. Ishga tiklash to'g'risidagi ishlar bo'yicha xodimlar vakillik organlari va uchinchi shaxslarni jalb qilish. Ish beruvchining xodimga mehnat qilish imkoniyatidan g'ayriqonuniy ravishda mahrum etilganligi natijasida va xodim sog'lig'iga yetkazilgan zararni to'lash majburiyati. Ishga tiklash to'g'risidagi ishlar yuzasidan sud qarorlarining ijrosi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasining «Aholi bandligi to'g'risida»gi Qonuni.
3. Гасанов М.Ю. Трудовое право Республики Узбекистан. Общая часть. – Т., 2016.
4. Shustiyak L. Xodimlarni ishdan bo'shatishda sizni jazoga tortish mumkin bo'lgan xatolarni bartaraf etamiz. // Kadrlar masalalari bo'yicha ma'lumotnoma. №4 (160), 2020.
5. Shustiyak L. Xodim ishdan qanday tiklanadi. To'rtta vaziyatda qadam-baqadam harakatlar // Kadrlar masalalari bo'yicha ma'lumotnoma. №10 (166), 2020.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

11-mavzu: Mehnatga oid nizolarni hal qilishda advokatning ishtiroki

O'zbekiston Respublikasining mehnat qonunchiligiga so'nggi-yillarda kiritilgan o'zgartish va qo'shimchalar hamda undagi asosiy yangiliklarning mazmun-mohiyati. O'zbekiston Respublikasining mehnat qonunchilikni takomillashtirishga oid islohotlarning mazmun-mohiyati. Mehnat huquqiy munosabatlarning sub'ektlari doirasi kengaytirish. Mehnat qonunchiligini amal qilish doirasi. Xodimlarga beriladigan qo'shimcha kafolat va imtiyozlar doirasini kengaytirish. Mehnat ta'tillari. Mehnat nizolari yuzasidan sudga murojaat qilish muddatlariga doir o'zgartishlar. Xodimlar vakillik organlari vakolatlarinin kengaytirish. Mehnat munosabatlarini tashkil qilishga doir o'zgartish va qo'shimchalar. Mehnat shartnomasi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasining «Aholi bandligi to'g'risida»gi Qonuni.
3. Гасанов М.Ю. Трудовое право Республики Узбекистан. Общая часть. – Т., 2016.
4. Shustiyak L. Xodimlarni ishdan bo'shatishda sizni jazoga tortish mumkin bo'lgan xatolarni bartaraf etamiz. // Kadrlar masalalari bo'yicha ma'lumotnoma. №4 (160), 2020.
5. Shustiyak L. Xodim ishdan qanday tiklanadi. To'rtta vaziyatda qadam-baqadam harakatlar //Kadrlar masalalari bo'yicha ma'lumotnoma. №10 (166), 2020.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

12-mavzu: Yer munosabatlariga oid nizolarni sudda ko'rish amaliyoti

O'zbekistonda yer munosabatlariga oid nizolar tushunchasi va mohiyati. Yer munosabatlariga oid nizolarning turlari. Yer munosabatlariga oid nizolarni sudda ko'rish amaliyoti.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi.
2. O‘zbekiston Respublikasining Er kodeksi.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 20-apreldagi PQ-3677 “Tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun yer uchastkalarini doimiy foydalanishga berish tartibini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 29-dekabrda 1060-son qarori bilan tasdiqlangan “Ko‘chmas mulk ob‘ektlariga bo‘lgan huquqlarni davlat ro‘yxatidan o‘tkazish tartibi to‘g‘risida”gi nizom.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 28-yanvardagi “Yer uchastkalari berish va yakka tartibdagi uy-joy qurish uchun yer uchastkalariga meros qilib qoldiriladigan umrbod egalik qilish huquqini realizatsiya qilishning zamonaviy va shaffof mexanizmlarini joriy etish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 63-sonli qarori.
6. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 16-noyabrda №911 «Jismoniy va yuridik shaxslarning mulk huquqlari kafolatlarini ta‘minlash hamda yer uchastkalarini olib qo‘yish va kompensatsiya berish tartibini takomillashtirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi qarori.
7. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 20-dekabr, 1023-son «Tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun bo‘sh turgan yer uchastkalarini berish tartib-taomillarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi qarori.
8. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Jismoniy va yuridik shaxslarning mulk huquqlari kafolatlarini ta‘minlash hamda yer uchastkalarini olib qo‘yish va kompensatsiya berish tartibini takomillashtirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qarori.
9. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Yer uchastkalarini davlat va jamoat ehtiyojlari uchun doimiy foydalanishga ajratishning Ma‘muriy reglamentini tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarori.
10. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «Qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan yer uchastkalarini xususiylashtirish to‘g‘risida»gi o‘zbekiston respublikasi qonunini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida”gi qarori.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

**13-mavzu: Er-xotinning mol-mulklarini bo‘lish to‘g‘risidagi nizolarda
advokatning ishtiroki (sud amaliyotining tahlillari)**

Er va xotinning mulkiy huquq va majburiyatlari. Er-xotinning bo‘linishi lozim bo‘lgan birgalikdagi umumiy mol-mulki. Bo‘linmaydigan mulk yoki buyumlar. Er-xotinning umumiy mulkini nikohdan ajratilganda va nikoh davrida bo‘lish. Uyni bo‘lish. Avtomobilni bo‘lish. Bo‘linadigan uyni qiymatini aniqlash. Nikohni FHDYo organlarida qayd etmasdan bir oila bo‘lib yashaydigan shaxslarning mulkiy nizolari. Er-xotinning umumiy mulkini nikohdan ajratilganda va nikoh davrida bo‘lish. Ulushdan oshiq qiymatga ega bo‘lgan mol-mulk beriladigan hollarda – kompensatsiya. Ulushdan oshiq qiymatga ega bo‘lgan mol-mulk beriladigan hollarda – kompensatsiya. Da‘vo arizasi. O‘zbekiston Respublikasi Oliy sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi 06-sonli «Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo‘yicha qonunchilikni qo‘llash amaliyoti to‘g‘risida»gi Qarori.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining Uy-joy kodeksi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Uy-joy nizolari bo‘yicha sud amaliyoti haqida”gi Qarori 2001-yil 14-sentabr, 22-son.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-apreldagi “Ko‘chmas mulkka bo‘lgan huquqlarni davlat ro‘yxatidan o‘tkazish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4270-son qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 29-dekabrda 1060-son qarori bilan tasdiqlangan “Ko‘chmas mulk ob‘ektlariga bo‘lgan huquqlarni davlat ro‘yxatidan o‘tkazish tartibi to‘g‘risida”gi nizom.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 2-sentabrda “Kadastr sohasida

ayrim davlat xizmatlari ko'rsatishning Ma'muriy reglamentlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 535-son qarori.

6. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 12-yanvardagi "Elektron onlayn-auksion va tanlovlarni tashkil etish hamda o'tkazish tartibini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 18-son qarori.

7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 20-apreldagi "Qurilish sohasiga oid yagona Ma'muriy qurilish reglamentlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 200-son qarori.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

14-mavzu: Kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasi va uning asosiy qoidalari

Kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasi, kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasining shakli va uni ro'yxatga olishga qo'yiladigan talablar, kompleks tadbirkorlik bo'yicha qo'shimcha litsenziya, kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasi bo'yicha haq to'lash shakli, lisenziarning majburiyatlari, lisenziarning majburiyatlari, kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasining cheklaydigan shartlari, lisenziarning lisenziatga qo'yiladigan talablar bo'yicha javobgarligi, kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasini o'zgartirish, kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasini bekor qilish, taraflar o'zgarganida kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasining o'z kuchida qolishi, firma nomi o'zgarganida kompleks tadbirkorlik litsenziyasi shartnomasining o'z kuchida qolishi, litsenziya kompleksiga kiradigan alohida huquqning bekor bo'lish oqibatlari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi fuqarolik kodeksi.
2. "Tovar belgilari, xizmat ko'rsatish belgilari va tovar kelib chiqqan joy nomlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Davlat patent idorasi direktorining 2009-yil 24-iyun, 72-son "Tovar belgisi va xizmat ko'rsatish belgisini ro'yxatdan o'tkazish uchun talabnoma tuzish, topshirish va ko'rib chiqish qoidalarini tasdiqlash to'g'risida"gi buyrug'i (ro'yxat raqami 1988, 2009-yil 29-iyul).

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.

15-mavzu: Intellektual mulk huquqlarini huquqiy himoya qilish masalalari
(internet jahon axborot tarmog'idagi faktlarni tasdiqlash)

Intellektual mulk huquqlarini internetda huquqiy himoya qilish muammolari. Internetda intellektual mulkni himoya qilish shakllari. Intellektual mulk huquqlarini Internetda buzganlik uchun javobgarlik masalalari. Mualliflik huquqini internetda himoya qilish xususiyatlari. Internetda mualliflik huquqi va turdosh huquqlarning buzilishini isbotlash muammolari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi fuqarolik kodeksi.
2. "Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.

**3-Modul. MA'MURIY VA JINOIY SUD ISHLARINI YURITISHDA
ADVOKATNING ISHTIROKI**

16-mavzu: O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonunning mazmun-mohiyati, prinsiplari va amal qilish sohalari

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Aholiga davlat xizmatlari ko'rsatishning milliy tizimini tubdan isloh qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni xaqida. Davlat xizmatlari ko'rsatish tizimini takomillashtirish masalalari. Davlat xizmatlari ko'rsatishning ayrim turlari yuzasidan Ma'muriy reglament xaqida. Ma'muriy reglament xaqidagi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori. Davlat xizmatlari ko'rsatishning ayrim turlari yuzasidan o'rnatilgan Ma'muriy reglamentning mazmun-mohiyati.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Lisenzialash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi.

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.

17-mavzu: Ma'muriy organlar va ular mansabdor shaxslarining qarorlari, harakatlari (harakatsizligi) ustidan shikoyat qilish

Ma'muriy organlar va ular mansabdor shaxs tushunchasi, ma'muriy organlar va ular mansabdor shaxslarning qarorlari va harakatlari (harakatsizligi), ma'muriy hujjat, ma'muriy ish yuritish, ma'muriy shikoyat bo'yicha ish yuritish, ma'muriy shikoyatni berish muddati, ma'muriy hujjatning ijrosi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi plenumining "Ma'muriy organlar va ular mansabdor shaxslarining qarorlari, harakatlari (harakatsizligi) ustidan shikoyat qilish to'g'risidagi ishlarni ko'rib chiqish bo'yicha sud amaliyoti haqida"gi qarori

Internet resurslari:

1. <http://lex.uz>.
2. <http://www.gov.uz>.

18-mavzu: Jinoyat ishlari bo'yicha sudgacha va sud jarayonida advokatning ishtiroki

Jinoyat va jinoyat-protsessual qonunchiligini takomillashtirishning ustuvor yo'nalishlari. Jinoyat va Jinoyat-protsessual kodekslariga kiritilgan o'zgartish, qo'shimchalar va yangiliklarning mazmun-mohiyati. Jinoyat protsessida advokat ishtirokining hususiyatlari. Jinoyat ishlari bo'yicha surishtiruv jarayonida advokat ishtiroki. Jinoyat ishlari bo'yicha dastlabki tergov jarayonida advokat ishtiroki. Jinoyat ishlari bo'yicha sudda ishtirok etayotgan advokatning huquq va majburiyatlari. Jinoyat ishi yuzasidan chiqarilgan hukm xususida shikoyat berish muddati va tartibi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining "Voyaga yetmaganlar o'rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to'g'risida"gi Qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasining "Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida"gi qonuni.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

19-mavzu: Jinoyat protsessida dalillar maqbulligi borasida qonunchilik va amaliyot

Jinoyat protsessual qonunchiligiga muvofiq dalillar tushunchasi va turlari. Jinoyat ishi bo'yicha dalillar to'plash, qayd etish, tekshirish va baho berish tartibi. Dalillarni to'plashda himoyachining roli. Himoyachining dalillarni to'plash va taqdim etish bo'yicha huquqlarining normativ asoslari. Himoyachi tomonidan to'plangan va taqdim etilgan dalillar bo'yicha surishtiruvchi, tergovchi va sudning majburiyatlari. Dalillarning maqbul emas deb topish asoslari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Advokatura to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2018-yil 24-avgustdagi "Dalillar maqbulligiga oid jinoyat-protsessual qonuni normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 24-son qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi III Konferensiyasining 2018-yil 17-noyabrdagi qarori bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining ustavi (yangi

tahrirda).

Internet saytlari

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

20-mavzu: Aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuv instituti

Aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuv va uni tuzish shartlari. Aybga iqrorlik to'g'risida kelishuv tuzish haqidagi iltimosnoma va uni berish tartibi. Aybga iqrorlik to'g'risida kelishuv tuzish yuzasidan prokuror vakolatlari. Aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuvning mazmuni. Surishtiruvchining, tergovchining, prokurorning aybga iqrorlik to'g'risida kelishuv tuzilganidan keyingi harakatlari. Aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuvni sud tomonidan ko'rib chiqish tartibi. Sudning aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuv bo'yicha qarori. Sudning aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuvni tasdiqlashni rad etishi va jinoyat ishini prokurorga yuborishi. Aybga iqrorlik to'g'risidagi kelishuv bo'yicha sud hukmini chiqarish tartibi. "O'zbekiston Respublikasining Jinoyat hamda Jinoyat-protsessual kodekslariga o'z gartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi (O'RQ-675-son) Qonuni.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Advokatura to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasining Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi.
4. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Jinoyat hamda Jinoyat-protsessual kodekslariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 12-martdagi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish samaradorligini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4236-sonli qarori.

Internet saytlari

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

21-mavzu: Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarining ijro etish jarayonida avdokat ishtirokining xususiyatlari

"Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunining maqsadi. Ijro ishi yuritishda ishtirok etuvchi shaxslar. Ijro harakatlarini amalga oshirishning umumiy shartlari. Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini majburiy ijro etish asosi va choralari. Undiruvni qarzdor yuridik shaxsning mol-mulkiga qaratish va uning xususiyatlari. Qarzdor yuridik shaxsning mol-mulkini xatlash va realizatsiya qilish. Qarzdorning ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlarga nisbatan undiruv. Mulkiy xususiyatga ega bo'lmagan nizolar bo'yicha ijro hujjatlarini ijro etish. Ijro ishi yuritishdagi xarajatlar. Undirilgan pul summalarini taqsimlash va undiruvchi talablarini qanoatlantirishning navbati. Ijro hujjatini ijro etmaganlik uchun javobgarlik. Davlat ijrochisining maqomi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Advokatura to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-noyabrdagi "Sud hujjatlari va boshqa organ hujjatlari va boshqa organ hujjatlarini ijro etish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6118-sonli Farmoni.

Internet saytlari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.

4-Modul. ADVOKATLARGA QO'YILADIGAN ZAMONAVIY TALABLAR VA MAXSUS BILIM TALAB ETILADIGAN SOHALAR

22-mavzu: Advokatning muloqot olib borish ko'nikmalari (ruhiy-psixologik jihatlari) va liderlik

Rahbarlik va liderlik. Liderning vazifalari. Liderlikka oid nazariyalar. Superliderlik fenomeni. Rahbar yoki liderning superliderga aylanishi. Liderning avtoriteti. Advokatlik faoliyatida muloqotning xususiyatlari. Liderning muloqot malakasini ifodalovchi asosiy jihati. Liderlik muloqoti bosqichlari tavsifi. Tinglashning turlari. Nizoli vaziyatda insonlarning harakat uslublari. Muloqotda idrok jarayoni.

Manbalar:

1. Василькова Ю.В. Лекции по социальной педагогике: Теория и история. – М.: Перспектива, 2010.
2. Inomov I. Iqtisodiy tarbiya nazariyasi. – T., 2011.
3. Karimova V.M., Sayitov O.E., Umarova N.Sh. Boshqaruv sodasidagi professional kompetensiya asoslari: Monografiya. / Prof. V.M.Karimova tadriri ostida. – T., 2007.
4. M.Hakimova, N.Lutfullaeva, V.Ataxadjaev, I.G'.Mamajonov. Pedagogika. Psixologiya. Pedagogika: O'quv qo'llanma. – Toshkent, – Andijon. – 2020.
5. Опалев А.В. Умение обращаться с людьми. Этикет делового человека. – М., 2016.

Internet saytlari:

1. www.expert.psychology.ru.
2. www.psycho.all.ru.
3. www.psychology.net.ru.
4. www.psy.piter.com.

23-mavzu: Advokatlik faoliyatida mediatsiyaning ahamiyati

O'zbekiston Respublikasining "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonunining mazmun va mohiyati. O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirining 2019-yil 31-yanvardagi №54-mh-son buyrug'i. Mediatorlar faoliyatining asosiy yo'nalishlari. Mediatsiya ishtirokchilari hamda ularning huquq va majburiyatlari. Mediatsiyani qo'llash. Mediatsiyaning tartib-taomillari.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Mediatsiya to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Hakamlilik sudlari to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasining "Axborot erkinligi tamoyillari va kafolatlari to'g'risida"gi Qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 17-iyundagi "Nizolarni muqobil hal etishning mexanizmlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4757-son qarori.
5. Маринова С.А. "Практикум по гражданскому процессу". – Т., 2019.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

24-mavzu: Advokatlarning kasb etikasi. Advokatga nisbatan intizomiy ish yuritish

Advokatning kasbiy mustaqilligi. Advokatning kasbiy nufuzi, ma'naviyati va shaxsiy qadr-qimmat. Advokatlik faoliyati himoyalanihini ta'minlash.

Advokatlar palatasi hududiy boshqarmalari huzuridagi malaka komissiyalari va ularning vakolatlari. Malaka komissiyalarining faoliyatini tashkil etish. Advokat maqomini to'xtatib turish va tiklash. Advokatga nisbatan intizomiy ish yuritish.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Advokatura to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining 2008-yil 31-dekabrda "Advokatura instituti takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi III Konferensiyasining 2018-yil 17-noyabrda qarri bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining ustavi (yangi tahrirda).
4. O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining 2019-yil 10-sentabrda 11-us-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi xodimlarining Etika qoidalari".

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

5-Modul. INSON HUQUQLARINI TA'MINLASHDA ADVOKATURANING ROLI VA BU SOHADAGI XORIJIY TAJRIBA

25-мавзу: Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va milliy mexanizmlar

Inson huquqlariga oid xalqaro-huquqiy hujjatlar mazmun mohiyati. Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro mexanizmlar: BMT, YeHHT, Yevropa Kengashi. Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha milliy mexanizmlar. BMTning shartnomaviy organlari faoliyati. Inson huquqlarini himoya qilishda mintaqaviy hamkorlik: shartnomalar, institutlar, tartib-taomillar. Inson huquqlarini ta'minlashda milliy institutlarning roli va ahamiyati. Inson huquqlarini himoya qilishda xalqaro va milliy fuqarolik jamiyati institutlarining o'rni va rolining ahamiyati.

Manbalar:

1. Inson huquqlari Umumjahon deklaratsiyasi. 1948.
2. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro pakt. 1966.
3. Insonning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlari to'g'risidagi xalqaro pakt. 1966.
4. Ayollarga nisbatan kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish to'g'risidagi BMT konvensiyasi. 1979.
5. Qiynoqlarga hamda muomala va jazolashning boshqa shafqatsiz, g'ayriinsoniy yoki qadrdimmatni kamsituvchi turlariga qarshi BMT konvensiyasi. 1984.
6. Bola huquqlari to'g'risidagi BMT konvensiyasi. 1989.
7. Nogironlar huquqlari to'g'risidagi konvensiya. 2006.
8. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro paktga birinchi fakultativ bayonnoma. 1966.
9. Odam savdosi, bolalar fohishabozligi va bolalar pornografiyasi masalalari bo'yicha bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga fakultativ bayonnoma. 2000.
10. Bolalarning qurolli mojaralarda ishtirok etishiga taalluqli bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga fakultativ bayonnoma. 2000.
11. Хельсинкский заключительный акт первого саммита глав государств и правительств государств-участников СБСЕ. 1975.
12. Договорная система ООН по правам человека (Рев.1) /Изложение фактов № 30/Рев.1 – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2012.
13. Процедура подачи и рассмотрения индивидуальных жалоб в соответствии с договорами ООН по правам человека/ Изложение фактов № 7/Рев.2 – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2013.
14. Национальные механизмы по подготовке докладов и осуществлению последующей деятельности: Практическое руководство по эффективному взаимодействию государств с международными правозащитными механизмами. – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2016.
15. Национальные механизмы по подготовке докладов и осуществлению последующей деятельности: Исследование по вопросу о взаимодействии государств с международными правозащитными механизмами. – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2016.

Internet resurslari:

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. <https://www.minjust.uz>.

26-мавзу: Advokatlar mustaqilligi, kasbiy majburiyatlari va javobgarligiga oid xalqaro standartlar

Advokatura faoliyatida xalqaro huquq normalarini qo'llashning O'zbekiston amaliyotida o'ziga hosligi. Xalqaro huquqiy institutlar va ularning advokaturadagi roli mavzusi. Advokatura xodimlarini kasbiy faoliyatida xalqaro huquq normalaridan foydalanish masalalari. Insonning himoyalanihga bo'lgan huquqiga oid xalqaro hujjatlarning mazmun mohiyati. Advokatlar tomonidan xalqaro hujjatlarni amaliyotda qo'llash masalalari. Advokatura faoliyatiga oid xalqaro universal va mintaqaviy hujjatlar. BMTning "Yuristlarning roliga taaluqli prinsiplar"ining mazmun mohiyati. Xalqaro advokatlik uyushmalari, ularning turlari, advokatlik faoliyatida xalqaro hamkorlik.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Xalqaro shartnomalari to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlar vakolatli organlari bilan o'zaro hamkorligi tartibi takomillashtirilishi munosabati

bilan O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksiga o‘zgartish va qo‘shimcha kiritish to‘g‘risida”gi Qonuni.

3. Xalqaro huquqqa oid atama va tushunchalarning glossariysi. L.Saidova, O.Sulaymanov, – T., 2016.

4. Действующее международное право. Избранные документы, Мос.гос.ин-т меж.отношений (ун-т) МИД России, кафедра международного права. А.В.Кукушкина, А.С.Юхно. – М., 2014.

5. Xalqaro huquqiy yordam ko‘rsatish bo‘yicha xalqaro shartnomlar to‘plami. O.Sulaymanov, – T., 2017.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.
2. www.parliament.gov.uz.
3. www.senate.gov.uz.
4. www.minjust.uz.
5. www.un.org.
6. www.untreaty.un.org.

27-мавзу: Advokatlik faoliyatida xalqaro huquqiy yordam ko‘rsatish

Xalqaro-huquqiy yordam tushunchasi va shakli. Xalqaro huquqiy yordam masalalarining xalqaro-huquqiy asoslari. Xalqaro huquqiy yordam masalalarining normativ-huquqiy asoslari. Xalqaro-huquqiy yordamni amalga oshirish shakli va tartibi. Fuqarolik, oilaviy va jinoiy ishlar bo‘yicha xalqaro-huquqiy yordam ko‘rsatish yuzasidan milliy qonunchilikdagi o‘zgarishlar. “Apostil” va “konsullik legallashtirish”ni rasmiylashtirish tartiblari. Apostil va legallashtirish bo‘yicha vakolatli davlat organlarini faoliyati.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “O‘zbekiston Respublikasining Xalqaro shartnomalari to‘g‘risida”gi Qonuni.

2. O‘zbekiston Respublikasining “Sudlar, prokurorlar, tergovchilar va surishtiruv organlarining xorijiy davlatlar vakolatli organlari bilan o‘zaro hamkorligi tartibi takomillashtirilishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksiga o‘zgartish va qo‘shimcha kiritish to‘g‘risida”gi Qonuni.

3. Xalqaro huquqqa oid atama va tushunchalarning glossariysi. L.Saidova, O.Sulaymanov, – T., 2016.

4. Действующее международное право. Избранные документы, Мос.гос.ин-т меж.отношений (ун-т) МИД России, кафедра международного права. А.В.Кукушкина, А.С.Юхно. – М., 2014.

5. Xalqaro huquqiy yordam ko‘rsatish bo‘yicha xalqaro shartnomlar to‘plami. O.Sulaymanov, – T., 2017.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.
2. www.parliament.gov.uz.
3. www.senate.gov.uz.
4. www.minjust.uz.
5. www.un.org.
6. www.untreaty.un.org.

28-мавзу: O‘zbekistonda gender tengligi va ayollarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish masalalari

Gender ijtimoiy jins. Tenglikni taminlashda gender statistikasi. Xotin qizlarni kamsitishning turlari. Gender ekspertizasiga qo‘yiladigan talablar. Gender strategiyasini ishlab chiqish. Zo‘ravonlik tushunchasi va mohiyati, ruxiy zo‘ravonlik, jismoniy zo‘ravonlik. Xotin-qizlar kamsitilishiga barham berish. Gender stereotiplari gender siyosati amalga oshirilishini ta‘minlashga doir vaqtinchalik maxsus choralar. Jins bo‘yicha bilvosita kamsitish, xotin-qizlar va erkaklarning teng huquqliligi. Vakolatli shaxsning qonun bo‘yicha majburiyatlari va himoya orderi.

Manbalar:

1. 1948-yilda qabul qilingan Inson huquqlari Umumjahon Deklaratsiyasi.

2. 1949-yilda qabul qilingan “Odam savdosi va foxishabozlik bilan uchinchi shaxslar tomonidan ekspluatatsiya qilinishga qarshi kurash to‘g‘risida”gi Konvensiya.

3. 1953-yilda qabul qilingan “Ayollarning siyosiy huquqlari tug‘risida”gi Konvensiya.

4. 1957-yilda qabul qilingan “Turmushga chiqqan ayolning fuqaroligi to‘g‘risida”gi Konvensiya.

5. 1960-yil qabul qilingan “Ta’lim sohasida kamsitishga qarshi kurash to‘g‘risi”da Konvensiya.

6. 1962-yilda qabul qilingan “Turmushga chiqishga va nikohning minimal yoshi hamda uni qayd etishga rozilik berish to‘g‘risida”gi Konvensiya.

7. 1979-yilda qabul qilingan “Xotin-qizlarni kamsitishning barcha shakllariga barham berish to‘g‘risida”gi Konvensiya (CEDAW).

8. “BMTning Transmilliy uyushtirilgan jinoyatchilikga qarshi konvensiyani to‘ldiruvchi Odam savdosi, ayniqsa ayollar va bolalar savdosini oldini olish va to‘xtatish va u uchun jazolar to‘g‘risida”gi Protokol.

9. “Bola huquqlari to‘g‘risidagi Konvensiyaiga doir, bolalar savdosi, bolalar foxishabozligi va bolalar pornografiyasiga oid qo‘shimcha Protokol.

10. 1989-yilda qabul qilingan “Pekin Deklaratsiyasi”.

11. 1989-yilda qabul qilingan “Harakatlar Platformasi”.

12. 1993-yil qabul qilingan “Zo‘ravonlikka barham berish to‘g‘risida”gi Deklaratsiya.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.

2. www.parliament.gov.uz.

3. www.senate.gov.uz.

4. www.minjust.uz.

5. www.un.org.

6. www.untreaty.un.org.

29-MAVZY: Qiynoqlar holatlarini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik va xalqaro huquqiy standartlar

Qiynoq hamda muomala va jazolashning qattiq shafqatsiz, insoniylikka zid yoki qadr-qimmatni kamsituvchi turlariga qarshi konvensiyaning mazmun mohiyati. Qiynoqlar holatlarini aniqlash va oldini olish tizimi: milliy qonunchilik. Hibsga olinish paytida insoniy munosabatda bo‘linishi va qiynoqlardan ozod bo‘lish huquqi. Ozodlik huquqi va o‘zboshimchalik bilan qo‘lga olishning taqiqlanishi. Qonunga xilof usullar, shu jumladan qiynoqqa solish yoki shafqatsiz muomala orqali olingan dalillarni istisno qilish. Qonun tomonidan tan olingan joyda hibsdan saqlanish huquqi. Qiynoqqa duchor etilgan shaxslarga yetkazilgan zararining o‘rnini qoplash. BMT Qiynoqlarga qarshi qo‘mitaning tavsiyalari.

Manbalar:

1. Sud ishini adolatli ko‘rib chiqishga oid xalqaro standartlar va O‘zbekiston Respublikasi jinoyat protsessi. ISBN: 92-9037-157-9 // Jeneva, 2011.

2. Dastlabki qamoqqa olishga taaluqli xalqaro standartlar va milliy qonunchilik to‘plami / BMTning Inson huquqlari bo‘yicha Oliy komissari boshqarmasi. – BMT. YuNODK. 2012.

3. Ismailov B.I. Qiynoq hamda muomala va jazolashning qattiq, shafqatsiz, insoniylikka zid yoki qadr-qimmatni kamsituvchi turlariga qarshi konvensiya va huquqni muhofaza qilish organlarining faoliyati /O‘quv qullanma. – T., 2012.

4. Qiynoqlarga hamda muomala va jazolashning boshqa shafqatsiz, g‘ayriinsoniy yoki qadr-qimmatni kamsitadigan turlariga qarshi konvensiya va Qiynoqlarga qarshi BMT Qo‘mitasining umumiy tartibdagi mulohazalari: hujjatlar to‘plami // E.Ernazarov, I.Saipov, O. Axmadov. – T., 2014.

5. Birlashgan Millatlar Tashkilotining mahbuslar bilan muomala qilish bo‘yicha minimal standart qoidalari: Mandela qoidalari// Xalqaro qamoqxona islohoti (Penal Reform International), 2018.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.

2. www.parliament.gov.uz.

3. www.senate.gov.uz.

4. www.minjust.uz.

5. www.un.org.

6. www.untreaty.un.org.

**30-MAVZY: Yuvenal yustitsiya: Xalqaro standartlar va O‘zbekistonda qo‘llash masalalari.
Voyaga yetmagan shaxslarni so‘roq qilishning psixologik xususiyatlari,
ijtimoiy-ruhiy qo‘llab quvvatlash: advokatlar uchun amaliy tavsiyalar**

Bola tushunchasi. Bola huquqlarini ta‘minlashning asosiy prinsiplari. Yuvenal adliya tizimiga oid xalqaro-huquqiy hujjatlar va milliy standartlar. Advokatlar faoliyatida bola huquqlariga rioya qilish masalalari. O‘zbekiston Respublikasining 2021-yil 7-dekabrda “Bola huquqlarining kafolatlarini ta‘minlash tizimi yanada takomillashtirilishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi O‘RQ-735-son Qonuni. Voyaga yetmagan guvohni yoki jabrlanuvchini so‘roq qilishda psixologni jalb etish to‘g‘risidagi norma. Voyaga yetmaganlarni so‘roq qilishda qonuniy vakili yoki katta yoshdagi yaqin qarindoshi, pedagog va (yoki) psixolog, yoxud ularning roziligiga binoan jabrlanuvchi vakilining ishtiroki. Pedagogni va (yoki) psixologni so‘roq qilishga jalb etish tartibi. Voyaga yetmagan jabrlanuvchi yoki guvohni so‘roq qilishda ishtirok etish uchun pedagogni va (yoki) psixologni jalb etish to‘g‘risida iltimosnoma berish huquqi. Qonuniy vakilining iltimosiga binoan pedagog va (yoki) psixolog ishtirok etishi. Advokatning voyaga yetmagan shaxs bilan ishlashga oid maxsus psixologik tayyorgarligi.

Manbalar:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Bola huquqlari kafolatlari to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Voyaga yetmaganlar o‘rtasida nazoratsizlik va huquqbuzarliklarning profilaktikasi to‘g‘risida” Qonuni.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Bola huquqlarining kafolatlarini ta‘minlash tizimi yanada takomillashtirilishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi Qonuni.
4. Esanova Z.N. Bolalarning huquq va manfaatlarini sud tartibida himoya qilishda vakil ishtirokining o‘ziga xos xususiyatlari // “Advokatlik faoliyatining huquqiy asoslari” mavzusidagi ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. – T., 2010.

Internet saytlari

1. <http://old.lex.uz>.
2. <https://paruz.uz>.
3. www.nhrc.uz.

**31-MAVZY: Inson huquqlari bo‘yicha xalqaro shartnomalar asosida
ariza (shikoyat)larni taqdim qilish va ko‘rib chiqish tartibi**

BMTning ustav organlari va shartnomaviy qo‘mitalari. Inson huquqlari bo‘yicha xalqaro shartnomalar bajarilishi ustidan nazoratni amalga oshirish vakolatlari O‘zbekiston Respublikasi tomonidan tan olingan BMTning organlari. Xabarnoma (yakka tartibdagi shikoyat/ariza). Inson huquqlari bo‘yicha qo‘mitaga shikoyat bilan murojyat qilish. Xabarnomaning BMTning inson huquqlari bo‘yicha ustav organi yoki shartnomaviy qo‘mitasi tomonidan ro‘yxatdan o‘tkazish va ko‘rib chiqish bo‘yicha rasmiy shartlar talablariga mosligi. BMTning inson huquqlari bo‘yicha ustav organlari va shartnomaviy qo‘mitalarining qarori. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 22-iyundagi PF-6012-son Farmoni bilan tasdiqlangan Birlashgan Millatlar Tashkilotining inson huquqlari bo‘yicha ustav organlari va shartnomaviy qo‘mitalari xabarnomalari va qarorlarini ko‘rib chiqish bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasi davlat organlarining o‘zaro hamkorlik qilish tartibi to‘g‘risidagi nizom.

Manbalar:

1. Inson huquqlari Umumjahon deklaratsiyasi. 1948.
2. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro pakt. 1966.
3. Insonning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlari to‘g‘risidagi xalqaro pakt. 1966.
4. Ayollarga nisbatan kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish to‘g‘risidagi BMT konvensiyasi. 1979.
5. Qiynoqlarga hamda muomala va jazolashning boshqa shafqatsiz, g‘ayriinsoniy yoki qadr-qimmatni kamsituvchi turlariga qarshi BMT konvensiyasi. 1984.
6. Bola huquqlari to‘g‘risidagi BMT konvensiyasi. 1989.
7. Nogironlar huquqlari to‘g‘risidagi konvensiya. 2006.
8. Barcha mehnatkash-migrantlar va ularning oila a‘zolarini himoya qilish to‘g‘risidagi xalqaro

konvensiya. 1990.

9. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro paktga birinchi fakultativ bayonnoma. 1966.

10. Odam savdosi, bolalar fohishabozligi va bolalar pornografiyasi masalalari bo'yicha bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga fakultativ bayonnoma. 2000.

11. Bolalarning qurolli mojaralarda ishtirok etishiga taalluqli bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga fakultativ bayonnoma. 2000.

12. Хельсинкский заключительный акт первого саммита глав государств и правительств государств-участников СБСЕ. 1975.

13. Договорная система ООН по правам человека (Рев.1) /Изложение фактов № 30/Рев.1 – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2012.

14. Процедура подачи и рассмотрения индивидуальных жалоб в соответствии с договорами ООН по правам человека/ Изложение фактов № 7/Рев.2 – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2013.

15. Национальные механизмы по подготовке докладов и осуществлению последующей деятельности: Практическое руководство по эффективному взаимодействию государств с международными правозащитными механизмами. – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2016.

16. Национальные механизмы по подготовке докладов и осуществлению последующей деятельности: Исследование по вопросу о взаимодействии государств с международными правозащитными механизмами. – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2016.

17. Организация общественного контроля за исполнением законов в Республике Узбекистан / А.Х. Саидов, Ф.Х. Бакаева, М.А. Тиллабаев. – Т., 2017.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.
2. www.parliament.gov.uz.
3. www.senate.gov.uz.
4. www.minjust.uz.
5. www.un.org.
6. www.untreaty.un.org.

22-mavzu: Xalqaro sudlar va ularning yurisdiksiyasi

Xalqaro sudlarning turlari: BMT sudlari; Mintaqaviy sudlar; Investitsiyaviy va tijorat arbitrajleri. BMT sudlari: BMT Xalqaro sudi; Xalqaro jinoyat sudi; Xalqaro arbitraj sudi (Permanent Court of Arbitration, PCA). Mintaqaviy sudlar: Inson huquqlari bo'yicha Yevropa sudi; MDH iqtisodiy sudi; Markaziy Amerika Odil sudi (1907-1918 yillar). Yurisdiksiyasi Kosta-Rika, Gvatemala, Gonduras, Nikaragua va Salvador tomonidan tan olingan; Yevropa hamjamiyatlari odil sudi – 1952 yil (Fransiya, Germaniya, Italiya, Benelyuks, 1992 Maastrixt shartnomasidan so'ng Yevropa Ittifoqi sudi (EI 27 ta davlat) va boshqalar.

Investitsiyaviy va tijorat arbitrajlar: Investitsiya nizolarini hal qilish bo'yicha xalqaro markaz (*ICSID — International Centre for Settlement of Investment Disputes*); Xorijiy arbitrajlar qarorlarini tan olish va ijroga keltirish to'g'risidagi Nyu-York Konvensiyasi.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Sudlar to'g'risida"gi 2000 yil 14 dekabrda yangi tahrirdagi qonuni.
3. Umirdinov A.I. Xalqaro huquq bo'yicha. BMT xalqaro sudi ish amaliyoti materiallari: o'quv qo'llanma/ Umirdinov A.I., Xakimov A.M. – T.: TDYU, 2019.
4. Рустамбеков И. Международный коммерческий арбитраж: учебник/ Рустамбеков И. – Т.: ТГЮУ, 2019.
5. Рустамбеков, Исламбек. Международный коммерческий арбитраж: учебное пособие/ Рустамбеков И. – Т., 2018.
6. Sulaymonov O.R. Xalqaro huquqiy yordam kursatish buyicha xalqaro shartnomalar to'plami/ Sulaymonov O.R. – Т., 2017.
7. Sulaymanov O.R. Sud hokimiyati mustaqilligiga oid xalqaro standartlar: monografiya/ Sulaymanov O.R. – Т.: Tafakkur qanoti, 2020.

8. Mozes Margaret. Xalqaro tijorat arbitraji tamoyillari va amaliyoti: darslik/ Mozes M.L. Uchinchi nashr. – T: Lesson press, 2020.

9. Miruktamova F.L. BMT Xalqaro Sudi va Xalqaro jinoyat sudi (savollar va javoblar). O‘quv qo‘llanma. – T: TDYuU, 2020.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.
2. www.parliament.gov.uz.
3. www.senate.gov.uz.
4. www.minjust.uz.
5. www.un.org.
6. www.untreaty.un.org.

33-мавзу: Xalqaro tijorat arbitraji hal qiluv qarorlarini tan olish va bajarilishining umumiy xususiyatlari (Sud amaliyoti)

Xalqaro tijorat arbitraji tushunchasi. Xalqaro tijorat arbitrajning umume'titrof etilgan prinsiplari. Xalqaro tijorat arbitrajning yuridik tabiati. O'zbekiston Respublikasida Xalqaro tijorat arbitraji xususiyatlari. O'zbekiston Respublikasining Xalqaro Tijorat Arbitraji masalalari bo'yicha xalqaro shartnomalari. Arbitraj kelishuv ko'rinishlari. Arbitraj kelishuvlarini haqiqiy emaslik asoslari. Nizoni "arbitrliligi" tushunchasi. Arbitraj "majburiy yurisdiksiya" tushunchasi ma'nosi. Ad hok arbitraji. Xalqaro Tijorat Arbitraj tarkibini shakllantirish xususiyatlari. Xalqaro Tijorat Arbitraj qarorlarni tan olish va ijro etish. Xalqaro Tijorat Arbitraji qarori yuzasidan shikoyat berish. Investitsion nizolarni arbitraj tartibida ko'rib chiqishni tartibga solishning o'ziga xos xususiyatlari. Xalqaro Tijorat Arbitraj masalalari bilan shug'ullanuvchi Xalqaro tashkilotlari. Hozirgi zamonda nizolarni hal etishda muqobil shakllar.

Manbalar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Hakamlilik sudlari to'g'risida"gi Qonuni.
2. Международные стандарты адвокатской деятельности. Пособие. /Отв. ред. А.Гафуров. – Т., 2014.
3. Sud ishini adolatli ko'rib chiqishga oid xalqaro standartlar va O'zbekiston Respublikasi jinoyat protsessi: amaliy qo'llanma. – Jeneva, 2011.
4. Xalqaro huquq normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi: X.Yodgorov umumiy tahriri ostida //O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi sudyalar oliy maktabi, 2021.
5. Ходыкин Р.М. Несостоятельность и международный коммерческий арбитраж // Вестник международного коммерческого арбитража. – 2010. №1.
6. O'zbekiston Respublikasi sudlari tomonidan xalqaro konvensiyalar normalarining qo'llanilishi //Amaliy seminar materiallari to'plami. – T., 2020.
7. Процедура подачи и рассмотрения индивидуальных жалоб в соответствии с договорами ООН по правам человека/ Изложение фактов № 7/Рев.2 – ООН, Нью-Йорк и Женева, 2013.
8. Сборник международных стандартов и национального законодательства, касающихся предварительного заключения. Управление Верховного комиссара по правам человека. – ООН, ЮНОДК, 2012.
9. Dastlabki qamoqqa olishga taalluqli xalqaro standartlar va milliy qonunchilik to'plami. BMTning Inson huquqlari bo'yicha Oliy komissari boshqarmasi. - BMT, YuNODK. 2012.

Internet resurslari:

1. www.gov.uz.
2. www.parliament.gov.uz.
3. www.senate.gov.uz.
4. www.minjust.uz.
5. www.un.org.
6. www.untreaty.un.org.